

ESTE LITERATURA O ARTA ?

Intr-o epoca privilegiata a istoriei , aceea a vechilor greci , muzica,dansul ,poezia,tragedia ,comedia ,arhitectura,sculptura,pictura constituiau familia artelor. Prin urmare grecii onorau toate aceste activitati legate prin profunde relatii intre ele.Literatura este inscrisa in registrul artelor cu trei dintre directiile sale: poezia,tragedia,comedia. Apare ca nefireasca intrebarea : “Este literatura o arta ? “

Cum se aleg subiectele in literatura ?

In toate epocile s-a manifestat un spirit al vremii care a influentat creatorul . Astfel se obtine raportul dintre viata si arta.Creatorul a stat intotdeauna la interferenta dintre traditie si propria personalitate.Actele de creatie , oricat de spontane ar parea , profita evident de experienta trecutului si a prezentului.De-a lungul timpului a fost dovedit ca alegerea subiectului la un creator de literatura este determinata de elementele predominante in ambianta sa .

Istoriile literare mentioneaza legaturile pe care un anume scriitor le-a avut cu ceilalti artisti pe vremea lui , frecventarea sau cunoasterea profunda a mai multor arte ca si felul in care toate acesta au influentat creatia sa literara.Este cunoscut ca Asachi era pictor si arhitect , Hasdeu era desenator,Eminescu de asemenea desena.Bacovia a si fost o perioada ca profesor de desen. Calinescu este cel care spunea ca “artele sunt niste vase comunicante”,el insusi cantand la vioara,desenand si pictand.

Ideea de confluenta a artelor este exprimata si de Bacovia intr-un text al sau : “In poezie m-a obsedat intotdeauna un subiect de culoare .Pictura cuvintelor sau auditia colorata [...] Fiecarui sentiment ii corespunde o culoare “.La randul sau Arghezi se declara adept al “plasticitatii cuvintelor” “Estetica uratului “ “ este maniera literara in care inovatia stilistica argheziana consta in revalorificarea cuvintelor, dandu-le noi sensuri , noi semnificatii in sens estetic.”Ideea,spunea el , are nevoie de plastic pentru a fi exprimata;plasticul e perceptibil ochiului “.Versurile sale :

“Din bube,mucegaiuri si noroi / Iscat-am frumuseti si preturi noi “ sunt surprinzatoare prin simboluri si semnificatii , Arghezi aducan in literatura romana o noua maniera literara de a exprima frumosul , dandu-i astfel o noua valoare.

Desi foarte deosebiti apropiati pe linia valentelor plastice ale creatiei lor , Bacovia si Arghezi se afirma ca reprezentanti de seama ai poeziei sec al-XX-lea caracterizata tocmai prin legatura sa cu celelalte arte.”Poemul este

rezultanta tuturor artelor ,muzica,plastica ,literatura, sunetul, natura, verbul- se rezolva in poezie “ spunea Ion Vinea.

La inceputul secolului al –XX-lea , odata cu aparitia curentului simbolist intervine momentul cand in istoria artelor romanesti ideologiile estetice incep sa se succeda rapid ingemanandu-se adesea si neasteptat si completandu-se cu modalitati stilistice.Ori de cate ori a reflectat asupra poeziei simbolise , Al . Macedonski a inteles-o ca pe suma celorlalte arte.”Poezia viitorului ,spunea el , nu va fi decat muzica si imagine.”

Viata artistica efervescenta de la sfarsit de secol XIX i- a grupat la un loc pe scriitorii si pe pictorii nostri, in virtutea acelorasi idealuri estetice.Astfel , fie in locuintele maestrului Al. Macedonski , fie in cafenele se adunau in jurul anului 1900 artistii : St. Luchian, M.Demetriad , G. Bacovia ulterior , A. Maniu carora li s-au adaugat pictori : C.Ressu , N.Darascu , N.N.Tonitza si scriitorii Gala Galaction, T.Arghezi. Imediat dupa primul razboi mondial , la Capsa , apoi spre 1930 la Corso se intalneau I.Barbu , N.N.Tonitza, G.Petrascu , N.Darascu

In 1921 se infiinteaza gruparea “Poesis “ formata din muzicieni , critici, actori , scriitori, condusa de I.M.Sadoveanu , scopul ei fiind innoirea formelor de expresie ale teatrului romanesc. Fenomenul teatral a concentrat in acea perioada numeroase si importante forte artistice. Stagiunea Victor Eftimiu la Teatrul National se deschidea avand in foaier 50 de lucrari de sculptura si pictura .La Teatrul National vin cam 30.000 de oameni pe luna “ iata , mi-am zis – isi aminteste V.Eftimiu – un excelent public caruia sa-i dezvoltam gustul pentru pictura si sculptura”.

Daca definim conceptul de arta poetica ne referim la ansamblul de trasaturi care compun viziunea despre lume si viata a unui autor, despre venirea lui in Univers si despre misiunea artei sale, intr-un limbaj literar care-l particularizeaza. Registrul silistic se individualizeaza prin sintagme poetice ce contin metafore ; prin imagini vizuale , auditive, dinamice , olfactive ,printr-un limbaj poetic expresiv,plastic.”Plastica – la fel ca si muzica- nu poate fi decat un element al acelei sinteze de forma , de sunet si de inteles care formeaza arta cuvintului : poezie lirica. Poezia si plastica se intregesc , dar nu pot sa se confunde . “Adevarata plastica in poezie e intotdeauna sugerata” afirma Ion Pillat .

Calinescu referindu-se la intrepatrunderea artelor si la necesitatea pastrarii comunicarii intre artisti afirma : “ Noi scriitorii vrem sa stim ce probleme artistice preocupa pe arhitecti , sunt incredintat ca artistii vor sa afle ce gandeste scriitorul , poetul , estetul despre punctele commune tuturor artelor (perspectiva , culoarea , omul , muzicalitatea , etc) [...] Trebuie pastrata totusi acea unitate intre oamenii de creatie “ .

Nu se pot disocia artele , ele se completeaza si se intrepatrund . Sinestezia valorilor isi gaseste expresia cea mai profunda pe taramul artelor.